

Notitie

Aan : Consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl
Van : Sectorcommissie Asset Management (SAM)
Betreft : Reactie op Consultatiedocument 'Verplichte rapportering over fraude en continuïteit in de controleverklaring'
Datum : 25 oktober 2021

Inleiding / Achtergrond:

De Sectorcommissie Asset Management (SAM) representeert met name accountants die werkzaam zijn als externe, interne en/of accountant in business in de Asset Management Sector. De sector bestaat uit vermogensbeheerders zoals (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen waarbij de maatschappelijke functie en relevantie voor beleggers groot zijn. Beleggers moeten kunnen steunen op betrouwbare informatie waarbij ze zo goed mogelijk hun beleggingsbeslissingen kunnen nemen. Het is vanuit dit accountantsperspectief dat de accountant de gebruikers van jaarrekeningen ook zo goed mogelijk wil informeren over door accountants verrichte (controle)werkzaamheden in zijn algemeenheid en met betrekking tot fraude en – in mindere mate - continuïteit in het bijzonder.

Analyse:

De SAM heeft het consultatiedocument "Verplichte rapportering over fraude en continuïteit in de controleverklaring" besproken en komt tot de volgende opmerkingen:

- a) De SAM heeft begrip voor de achterliggende gedachte van deze voorgestelde aanpassingen in de Controlestandaard. De NBA heeft deze actie, in het verlengde liggend van de aanbevelingen van de CTA en MCA, ook aangekondigd in de brief aan de minister van Financiën. Vanuit het perspectief van accountants wordt het voorstel gezien als een stap vooruit in het kleiner maken van de verwachtingskloof door het in de controleverklaring communiceren over fraude en continuïteit naar het maatschappelijk verkeer. Niettegenstaande deze stap blijft het een hiaat dat de opsteller/bestuurder van de jaarrekening geen, vanuit verslaggevingsoogpunt, verplichting heeft ten aanzien van het informeren aan gebruikers over genoemde onderwerpen;
- b) In het voorliggende concept van de Standaard (paragraaf 29A) wordt voorbij gegaan aan de situatie dat er geen sprake is van een continuïteitsveronderstelling, bijvoorbeeld omdat een entiteit voor beperkte tijd is opgericht (zoals geldt voor bepaalde beleggingsentiteiten of omdat een liquidatiebesluit is genomen. Verder geldt dat beleggingsentiteiten veelal financiering met eigen vermogen kennen en continuïteit om die reden feitelijk een non-issue is. De standaard is onduidelijk over de situatie waarin er geen 'continuïteitsrisico's' zijn onderkend en verder is het onduidelijk of dat met 'continuïteitsrisico's' geduid wordt op gebeurtenissen en omstandigheden waarvan Stan-

daard 570.A3 voorbeelden geeft (*bruto*) of dat er pas sprake is van een ‘continuïteitsrisico’ als deze gebeurtenissen en omstandigheden significante aandacht van de accountant behoeven (*netto*).

- c) In Standaard 700 lijkt geen rekening te worden gehouden met specifieke sectoren, zoals de Asset Management sector. In deze sector is niet alleen sprake van financiële ondernemingen, zoals beheerders en beleggingsondernemingen, maar ook (vooral) van financiële producten (beleggingsentiteiten). Andere wet- en regelgeving maakt dit onderscheid wel¹. Fraude met financiële producten vindt plaats op het niveau van de aanbieder (beheerder en daaraan gelieerde partijen en personen) of anderen. NBA-handreiking 1142 gaat dan ook niet in op het onderwerp fraude, maar wel op het naleven van wet- en regelgeving en daarmee bijvoorbeeld op een beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder c.q. aanbieder van een financieel product. Een sectie ‘Fraude’ is daarmee per definitie niet specifiek voor de beleggingsentiteit waar de jaarrekeningcontrole op gericht is.
- d) De voorgestelde aanpassingen in Standaard 800 (het communiceren over continuïteit en fraude in de controleverklaring is niet voorgeschreven), behoeft nuancering. In de situatie dat financiële overzichten die zijn opgesteld volgens een stelsel voor bijzondere doeleinden de enige financiële overzichten zijn die een beleggingsentiteit opstelt (Standaard 800.A4), zien wij geen reden om af te wijken van de algemene lijn dat de accountant in zijn controleverklaring bij de jaarrekening rapporteert over continuïteit en fraude, evenmin dat wij een onderscheid veronderstellen tussen wettelijke, bij wet voorgeschreven controles en niet-wettelijke controles van de jaarrekening.
- e) De SAM is voorstander van het beknopt en bondig weergeven van risico’s, controleaanpak en werkzaamheden van de accountant ten aanzien van fraude- en continuïteit in de controleverklaring van jaarrekeningen van (beheerders van) beleggingsentiteiten en beleggingsondernemingen. Bij het weergeven van observaties of deelconclusies is zij terughoudend omdat dat voor de opsteller/bestuurder wellicht te ver gaat en ook vanwege het beperken van aansprakelijkheidsrisico’s;
- f) De focus op fraude en continuïteit leidt mogelijk de aandacht af van andere belangrijke onderwerpen, zoals (1) naleving van wet- en regelgeving (NBA-handreiking 1142); (2) andere aangelegenheden die van de accountant significante aandacht vereisten in de controle en (3) onderwerpen zoals duurzaamheid. Ten aanzien van (3) wijzen wij op de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) die dit jaar impact heeft op onder meer de jaarverslaggeving en bijvoorbeeld vooruitloopt op de voorgestelde Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).
- g) De fasering van de ingangsdata van invoering van de gewijzigde regels zijn akkoord als voldaan wordt aan een goede communicatie vooraf van de wijzigingen (zie opmerking hierna);
- h) Bij de invoering van deze aangepaste Controlestandaard zal een goede communicatie vooraf moeten gaan. Zowel de NBA als de accountants moeten de

---

¹ Zie bijvoorbeeld de preambule bij de Nederlandse Corporate Governance Code waarin beleggingsinstellingen en icbe’s zijn uitgesloten van de reikwijdte of artikel 3 van het Besluit instelling auditcommissie met eenzelfde strekking.

tijd hebben om de wijzigingen in de standaard op een goede wijze te bespreken met de opsteller/bestuurder van de jaarrekening van de entiteit. Belangrijk hierbij is dat er geen (nieuwe) verwachtingskloven ontstaan, maar juist dat bestaande worden ingeperkt. Niettegenstaande dat de accountant over zijn eigen controleverklaring gaat is draagvlak erg belangrijk.;

- i) Van belang is dat er voorbeelden komen van specifieke beschrijvingen van continuïteits- en frauderisico's en –werkzaamheden in de controleverklaring zodat meer duidelijk wordt wat de accountant in de concrete situatie zou kunnen omschrijven ten aanzien van *'aspecten van het inspelen op continuïteits- en frauderisico's of de aanpak van de accountant die het meest relevant waren voor het ingeschatte risico'* (het betreft hier dus niet voorbeelden van standaardteksten of teksten met standaard aansprakelijkheidsbeperkingen)
- j) Duidelijk moet nog wel worden in welke buitengewoon zelfstandige omstandigheden de accountant kan bepalen dat de aangelegenheid (informatie over fraude en continuïteit) niet gecommuniceerd dient te worden in de controleverklaring omdat redelijkerwijs verwacht wordt dat de nadelige gevolgen van dergelijke communicatie groter zijn dan de voordelen voor het maatschappelijk verkeer. De SAM geeft de suggestie mee om praktische voorbeelden op te nemen in de bijlage van de nieuwe regelgeving;
- k) Financiële ondernemingen zoals beheerders van beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen staan onder toezicht van AFM en DNB en zijn onderworpen aan de Wet op het financieel toezicht. Dat betekent onder andere dat de accountant, naast de instelling zelf, een wettelijke meldplicht heeft omtrent aangelegenheden die verband houden met fraude en continuïteit. Het kan zijn dat in overleg met de toezichthouder hieromtrent afspraken gemaakt worden zoals die om over de casus vanuit maatschappelijk belang niet of slechts zeer beperkt te communiceren.

Advies/conclusie:

Rekening houdend met de genoemde opmerkingen kan de SAM zich vinden in het voorstel om de betreffende Controlestandaarden aan te passen waardoor de accountant verplicht wordt te communiceren in de controleverklaring over fraude en continuïteit.

Bijlagen:

geen